

OBSAH

ÚVOD

9

ČÁST PRVNÍ:

MODERNÍ TEORIE TEMPERAMENTU (Marek Blatný)	11
Moderní historie výzkumu temperamentu	12
Definice temperamentu	15
Kritéria rozdělení teorií temperamentu	17
Teorie vycházející z výzkumu dětské populace	19
Teorie Thomase a Chessové a jejich pojem „goodness of fit“	19
EAS teorie Busse a Plomina	20
Emoční teorie dětského temperamentu Goldsmitha a Campose	22
Kaganovo pojetí inhibovaného a neinhibovaného	
temperamentu	23
Teorie vycházející z výzkumu dospělé populace	25
Něbylicynova teorie temperamentu	25
Merlinova teorie temperamentu	26
PEN teorie H. J. Eysencka	27
Grayova neuropsychologická teorie temperamentu	29
Strelauova regulační teorie temperamentu	31
Zuckermanův koncept „hledání vztahu“	33
Cloningerův neurobiologický model temperamentu	35
Temperament a pětifaktorový model osobnosti	38
Závěr	40
Literatura	42

ČÁST DRUHÁ:

INTELIGENCE (Alena Plháková)	47
Definice inteligence	48
Měření inteligence	50
Testy inteligence	52
Hodnocení testů inteligence	54
Faktorově-analytické modely inteligence	56
Kognitivní modely inteligence	59
Jednoduché procesy zpracování informací ve vztahu k inteligenci	59
Kognitivní komponenty	60
Kontextové modely: inteligence jako kulturní invence	63
Kontextový přístup k intelektovému vývoji	64
Vliv kulturních modelů na vytváření testů inteligence	66
Hodnocení kontextových modelů inteligence	67
Systémové modely inteligence	69
Gardnerova teorie rozmanitých inteligencí	69
Hodnocení teorie rozmanitých inteligencí	72
Sternbergova triarchická teorie inteligence	73
Další typy inteligence	76
Hodnocení systémových modelů inteligence	79
Kontroverze dědičnost versus prostředí	81
Literatura	83

ČÁST TŘETÍ:

SEBEPOJETÍ

Z POHLEDU SOCIÁLNĚ-KOGNITIVNÍ PSYCHOLOGIE

(Marek Blatný) 87

Úvod 88

Sociálně-kognitivní psychologie:
historie a současný status 90

Definice sebepojetí 92

Historické kořeny současného výzkumu sebepojetí 94

William James 94

Symboličtí interakcionisté 96

Současný pohled na sebepojetí 97

Psychologická konceptualizace Já
jako subjektu činnosti 99

Psychologická konceptualizace činného Já: úroveň kognice ... 99

Psychologická konceptualizace činného Já: úroveň motivace ... 102

Kognitivní aspekt Já 105

Obsah sebepojetí 105

Struktura sebepojetí 106

Typy reprezentací Já 108

Kognitivní aspekty charakterizující sebepojetí jako celek 111

Diferencované, avšak jediné Já 112

Emoční aspekt Já 114

Mentální reprezentace emočního vztahu k sobě: sebehodnocení 115

Zdroje sebehodnocení 116

Aspekty sebehodnocení 119

Dimenzionalita globálního sebehodnocení 119

Konativní aspekt Já (seberegulace)	121
M. Snyder: sebemonitorování	121
Kontrolní model seberegulace Carvera a Scheiera	121
Teorie diskrepancí v sebepojetí (teorie osobních vodítek) E. T. Higginse	122
Sociálně-kognitivní pojetí seberegulace A. Bandury	124
Metody výzkumu sebepojetí	127
Perspektivy výzkumu: od diferenciace k integraci	130
Literatura	131

REJSTŘÍK

Jmenný rejstřík	142
Věcný rejstřík	145